

COMPLEET

U2

HET VERHAAL VAN DE 291 SONGS

DIONEN CLAUTEAUX

W BOOKS

U2

COMPLEET

HET VERHAAL VAN DE 291 SONGS

DIONEN CLAUTEAUX

 BOOKS

Inhoud

6_Voorwoord

8_Van de middelbare school Mount Temple naar de toiletten van het Lyceum

18_Boy

50_October

76_War

106_The Unforgettable Fire

136_The Joshua Tree

170_Rattle and Hum

196_Achtung Baby

232_Zooropa

258_Passengers: Original Soundtracks 1

276_Pop

312_All That You Can't Leave Behind

350_How to Dismantle an Atomic Bomb

392_No Line on the Horizon

418_Songs of Innocence

442_Songs of Experience

478_Noten

480_Bibliografie

482_Woordenlijst

484_Index

Op een regenachtige avond in 2010, tijdens de U2 360°-tournee, waant Bono zich Gene Kelly en zingt hij een paar regels uit 'Singin' in the Rain'.

Een band die de jaren
'80-trend van het
matje in de nek heeft
overleefd, kan alles
overleven.

VOORWOORD

U2 is niet zomaar een band, het is een sterrenstelsel.

Adam, Bono, The Edge en Larry zijn uiteraard de sterren die het meest schitteren, maar er zijn nog tal van andere sterren die stralend om hen heen draaien en die samen hebben bijgedragen aan het succes van dit uitzonderlijke avontuur. Ze heten Ali, Ann, Aislinn, Morgan, Iris, Paul, Guggi, Gavin, Bob, Joe, Dennis, Willie, Anton, Steve, Brian of Daniel en zijn verenigd door liefde, vriendschap en/of een onveranderlijke passie voor muziek. In overeenstemming met de tekst van het nummer 'One' (*"We're one / But we're not the same"*) ("We zijn één / Maar we zijn niet hetzelfde"), zijn ze allemaal verschillend, maar vormen ze samen één geheel dat de voortdurend evoluerende identiteit van U2 heeft gesmeed. Dankzij deze vele talenten heeft het Ierse viertal zichzelf voortdurend opnieuw kunnen uitvinden zonder bang te zijn de chemie te verliezen die hen zo uniek maakt. Een ander element is eveneens van groot belang en heeft sinds het begin zijn stempel gedrukt op de geschiedenis van de groep: de trouwe fans, met wie ze een zeldzame intimiteit hebben weten op te bouwen door ze bij hun shows en bij de voltooiing van hun composities te betrekken. Bono vat het als volgt samen: "Voor U2 is het podium de plek waar we onze nummers afmaken, want zonder het publiek zijn ze onvolledig."¹

Dit boek beschrijft in chronologische volgorde de geschiedenis van de Ierse band, vanaf de eerste repetities in de krappe keuken van een arbeiderswijk in Dublin tot concerten op de grootste internationale podia. Het vertelt over uitzonderlijke avonturen en over een verbondenheid die is gebaseerd op vriendschap, oprechtheid, gelijkheid, solidariteit en trouw, gevoed door de wil om via muziek betekenis te geven aan

menselijke ervaringen. Het succesverhaal van U2 is niet altijd rozengeur en maneschijn geweest. Meer dan eens waren er artistieke, spirituele of relationele redenen om uit elkaar te gaan, maar telkens weer hebben de Dubliners deze crises overwonnen door steeds terug te komen bij de waarden die sinds het begin hun kracht en hun unieke karakter vormen. Aan de hand van anekdotes, muzikale analyses en technische informatie biedt dit boek, met het grootste respect en een oprechte genegenheid voor de hoofdrolspelers in dit avontuur, een nieuwe kijk op de 291 nummers die de officiële discografie van U2 vormen.

Waarschuwing

U2 Compleet bevat alle nummers die door U2 zijn geschreven of in ieder geval zijn uitgebracht in de discografie van de groep. Solo-opnames van een of meer bandleden zijn dus niet opgenomen, evenmin als eventuele bijdragen van bandleden aan projecten die geen direct verband hebben met U2. Er is één uitzondering gemaakt, voor het album *Original Soundtracks* van Passengers, de band die is opgericht door Brian Eno. Hier zijn twee redenen voor: enerzijds hebben de vier musici van U2 er allemaal aan meegewerkt als componisten en vertolkers en anderzijds is het album alleen op dringend verzoek van de platenmaatschappij onder een andere naam uitgebracht. Het label was namelijk bang dat dit experimentele album de fans, die gewend waren aan klassiekere sounds en traditionelere songformats, zou teleurstellen. Als bewijs van de link tussen U2 en Passengers is 'Miss Sarajevo', de enige single van *Original Soundtracks*, later op bepaalde verzamelalbums van U2 verschenen.

Een foto van een 'schattige' blonde Larry, enkele maanden voordat hij de band opricht die later U2 zal worden.

Rechts: Adam speelt in de zaal van het Lyceum Theatre in Londen, waar U2 een jaar eerder in de toiletten zijn eerste contract tekende.

VAN DE MIDDELBARE SCHOOL MOUNT TEMPLE NAAR DE TOILETTEN VAN HET LYCEUM

De geschiedenis van U2 begint in 1976 op de Mount Temple Comprehensive School. Deze middelbare school, opgericht in 1972, ligt in de wijk Clontarf, ten noorden van Dublin. Ierland bestaat natuurlijk al eeuwenlang, maar het is pas in 1922 onafhankelijk geworden van de Britse kroon en dus nog steeds een jonge natie. Het katholicisme, diepgeworteld in de cultuur van het land, speelt een fundamentele rol in de organisatie van een nog steeds zeer conservatieve samenleving, waar zowel echtscheiding als homoseksualiteit en abortus bij wet verboden zijn. In deze context betekent Mount Temple een kleine revolutie. Onder bescherming van de aartsbisschop van de Anglicaanse Kerk van Ierland is het een van de allereerste openbare instellingen in het land die zowel gemengd als niet-confessioneel is. De manier van onderwijzen op de school is uniek in het Ierland van die tijd: leerlingen worden aangemoedigd om zich vrij te uiten, zich te kleden zoals ze willen en creatief te zijn. Voor vier tieners die les volgen aan deze school van een nieuw soort betekent het een ware bevrijding. Ze heten Larry Mullen, Adam Clayton, Dave Evans en Paul Hewson en kennen elkaar nog niet, of nauwelijks. Mount Temple wordt het decor van een ontmoeting die hun leven zal veranderen.

Musicici gezocht

Laurence Joseph Mullen jr., geboren op 31 oktober 1961 in Dublin, is de jongste van de vier U2-leden, maar zijn korte leven is al getekend door twee drama's: zijn zusje Mary sterft in 1973 op negenjarige leeftijd en drie jaar later komt ook zijn moeder Maureen om het leven bij een auto-ongeluk. Larry woont in Rosemount Avenue in de wijk Artane, ten noorden van Dublin, met zijn vader Laurence Joseph Sr. en zijn oudere zus Cecilia. Vanaf zijn achtste volgt hij pianoles, maar zijn lerares, die zich eraan ergert dat hij zijn instrument mishandelt door te hard op de toetsen te drukken, adviseert hem een andere activiteit te gaan beoefenen. Waarom gaat hij niet drummen, dan kan

niemand hem verwijten dat hij te hard slaat? Larry vindt dit een geweldig idee en om zijn vader te laten zien dat hij zeer gemotiveerd is, betaalt hij gedurende drie maanden zelf zijn eerste lessen bij Joe Bonnie, een bekende Ierse drummer. Hij verdient het geld door gras te maaien en auto's te wassen in de buurt. Daarna speelt de jongeman een tijdje in de fanfare van de Artane Boys Band, voordat hij zijn techniek verder ontwikkelt bij de Post Office Workers Band. Hij volgt ook lessen bij Johnny Wadham, een jazzdrummer uit de regio, maar droomt er eigenlijk van rocker te worden. Zijn vader stelt hem voor een advertentie te plaatsen op school, om de musici te vinden waarmee hij zijn passie kan uitleven. De volgende dag hangt het berichtje van Larry in de gangen van Mount Temple: "Drummer zoekt musici om een band op te richten".² Er zal een ontmoeting plaatsvinden bij hem thuis, op zaterdag 25 september 1976.

Een rockster in de dop

Larry weet niet of er veel leerlingen zijn die het bericht zullen lezen, maar hij hoopt ten eerste dat een jonge man, die hem is opgevallen, op zijn oproep zal reageren. Adam Charles Clayton – zo heet hij – blijft niet onopgemerkt op school en maakt nogal indruk op Larry met zijn lange Afghaanse mantel van schapenvacht, zijn getinte bril en zijn zelfverzekerde manier van lopen. Adam heeft al alles van een rockster. Hij is nog niet zo lang op Mount Temple, maar staat al bekend om zijn excentriciteiten: hij heeft altijd een sigaret in zijn mond en komt naar de les met een veldfles met koffie, die hij opdrinkt terwijl hij romans leest, zonder zich iets aan te trekken van de leraar. Bovendien gaat het gerucht dat hij een basgitaar heeft, maar niemand heeft Larry kunnen bevestigen of hij daar ook op kan spelen... Maakt niet uit: de jonge drummer wil hem in zijn band! Zonder het van elkaar te weten, hebben de twee mannen dezelfde ambitie. Adam, geboren op 13 maart 1960 in Chinnor, een dorpje in Oxfordshire, Engeland, wil namelijk

Larry, de jongste van de groep
die op deze foto nog maar
achttien jaar oud is, heeft
maar één ding in gedachten:
de top bereiken.

SHADOWS AND TALL TREES / SATURDAY MATINEE

U2 / 5'14

Muzikanten

Bono: zang
Adam Clayton: bas
Larry Mullen jr.: drums
The Edge: gitaar

Opname

Windmill Lane (Dublin), augustus-september 1980

Techniek

Producer: Steve Lillywhite
Geluidstechnicus: Paul Thomas, Kevin Moloney (assistent)
Mastering: John Dent

ZOO NEWS

De Mrs. Brown in het nummer is geïnspireerd op Bono's buurvrouw, Mrs. Byrne, de beste vriendin van zijn moeder Iris Hewson.

Ontstaan

Lord of the Flies van William Golding (1954) staat hoog genoteerd op de lijst van boeken die Bono als jong kind heeft gelezen. De titel 'Shadows and Tall Trees' is geïnspireerd op het zevende hoofdstuk van dit boek. Bono en zijn maatjes vinden zichzelf helemaal terug in de kinderen van de roman en in hun ruzies. Aan hun lot overgelaten op een onbewoond eiland nadat hun vliegtuig is neergestort, raken de kinderen van de roman verwickeld in conflicten die de Dubliners doen denken aan hun eigen buurruzies. Om de wereld van het boek naar zijn dagelijks leven te verplaatsen, associeert Bono de *tall trees* (hoge bomen) en *shadows* (schaduwen) uit de titel met de elektriciteitsmasten van Cedarwood Street, de straat in Dublin waar hij woont. Wat de Dubliners vooral van het boek hebben onthouden is het idee om niet volwassen te worden, zoals Bono later toevertrouwt aan de Ierse auteur John Waters. En daar zijn ze volgens Bono in zekere zin wel in geslaagd. Dit nummer is een van de eerste die de band opneemt, in november 1978. Het is het enige nummer van hun eerste demo's dat zijn weg heeft gevonden naar *Boy*, in deze nieuwe door Steve Lillywhite geproduceerde versie.

Productie

In navolging van de albumopener 'I Will Follow' legt The Edge zijn Gibson Explorer even aan de kant en tokkelt een paar akkoorden op de akoestische gitaar, waardoor het nummer een bitterzoete sfeer krijgt. Vanaf 2'01 resoneren meerdere lagen gitaar als een post-punk strijkkwartet. Als de belofte van een toekomstig traject, doordrenkt met een unieke gevoeligheid. Op sommige versies van het album is er vanaf 4'40 een instrumentaal gedeelte te horen, dat 'Saturday Matinee' heet, een ruwe schets van het nummer 'Fire' dat op het tweede album *October* zal staan.

Gravure :
améliorer
svp

Anton Corbijn, een van de trouwste artistieke medewerkers van U2 sinds het begin van de band.

Corbijn, die al erg lang is, mikt nog iets hoger door op een stoel te gaan staan.

ANTON CORBIJN, EEN ECHTE ROCKER

Het begin van een vriendschap

Op 11 februari 1982 zitten Adam, Bono, The Edge en Larry letterlijk in hetzelfde schuitje. Ze bevinden zich aan boord van de *SS President*, een stoomschip dat op de Amerikaanse rivier de Mississippi vaart, en ze zijn zich in de hut van de kapitein aan het voorbereiden. Over enkele ogenblikken zullen ze een concert geven op het dek. Een journalist van het Britse tijdschrift *New Musical Express* is afgereisd om het evenement bij te wonen. Hij wordt vergezeld door een fotograaf van het tijdschrift, Anton Corbijn. Corbijn is een Nederlander die in Londen woont en waar niemand, noch U2, omheen kan. Naast zijn opvallende lengte – meer dan 1,90 m – is ook zijn carrière indrukwekkend. Hij heeft veel helden van de Ierse band gefotografeerd, te beginnen met David Bowie en de leden van Joy Division. De U2-bandleden voelen zich zelden op hun gemak bij fotoshoots, maar dit keer hebben ze het uitstekend naar hun zin, vooral omdat Corbijn rondjes geeft! Het is het begin van een vriendschap en een professionele relatie die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Een jarenlange artistieke samenwerking

De artistieke samenwerking die volgt is zeer productief: gedurende meer dan veertig jaar maakt Corbijn duizenden foto's van de band. In het boek, *U2 & I*, in 2005 uitgegeven bij Schirmer-Mosel, wordt een selectie van deze foto's over meerdere decennia gepresenteerd. Vanaf *War* staat het werk van Corbijn op elke U2-plaat en hij heeft zijn stempel op het imago van de band gedrukt. Onder leiding van Corbijn is U2 tot alles bereid: zich als vrouw verkleed, strippen en in december 1986 poseren in zomerkleding in het ijskoude woestijnlandschap van Zabriskie Point, middenin Death Valley National Park, Californië. Zijn stijl, gekenmerkt door contrastrijk zwart-wit met een uitgesproken korrel, is meteen herkenbaar, en hij vindt dat hij wat fouten, imperfecties en wazigheid mag

toestaan. Hij is niet zozeer bezig met realisme, hij probeert vooral een intimiteit met zijn onderwerpen uit te drukken. Vanaf het einde van de jaren '80 fotografeert hij ook in kleur, waarbij de tinten worden versterkt met filters.

Voor U2 maakt hij vier videoclipps – 'Pride', 'One', 'Please' en 'Electrical Storm' – en ook *Linear* (2009), een samen met Bono geschreven middellange film, die bij de Deluxe-editie van het album *No Line on the Horizon* is inbegrepen. En daar houdt zijn visuele invloed niet op: het is zijn idee om de vier Ieren voor een Joshuaboom te fotograferen, een boomsoort die alleen in Noord-Amerika en Mexico voorkomt, wat Bono inspireert om hun album in 1987 *The Joshua Tree* te noemen. Het is ook Corbijn die in het begin van de jaren '90 aan Bono voorstelt om de Trabant – een staatsauto die in Oost-Duitsland werd geproduceerd van eind jaren '50 tot de hereniging in 1990 – te gebruiken als symbool van *Achtung Baby* en *Zoo TV*.

Een talentvol en veelvormig kunstenaar

Corbijn heeft een indrukwekkend aantal muziek- en filmsterren op de foto gezet en een groot aantal videoclipps gerealiseerd, zoals die van 'Heart-Shaped Box' van Nirvana in 1994. Naast zijn werk met U2 is zijn samenwerking met Depeche Mode het belangrijkste. Sinds 1986 maakt hij hoesfoto's, video-clips en decorontwerpen voor deze band. Nadat hij filmregisseur is geworden, maakt hij de cirkel rond met *Control* (2007), een biopic over Ian Curtis, de leadzanger van Joy Division, de band die hem in 1979 inspireerde om naar Londen te verhuizen. En de Nederlander heeft niet alleen het muziekbeeld van het eind van de 20e eeuw bepaald: in 2008 maakt hij het officiële staatsieportret van Beatrix, toenmalig koningin der Nederlanden. Voor zover we weten hoefde hij deze keer geen rondje te geven om het hart van de koningin te veroveren.

Amper twee weken na een eerste concert in het Odeon Theatre in Birmingham treedt U2 daar opnieuw op voor een uitverkochte zaal.

Op 16 maart 1983 speelt U2 'New Year's Day' in een studio in Newcastle voor het Britse televisieprogramma *The Tube*.

OORLOGSSCHILDERIJEN

De dag dat de stoppen doorslaan. Op 31 augustus 1982 vieren Ali en Bono hun bruiloft in het Sutton Castle Hotel, aan de rand van Dublin. Voor de gelegenheid past U2 zich aan en verandert in een bruiloftsband. Het resultaat is nogal punk, want het optreden veroorzaakt een stroomstoring in het hele hotel. De gelukkigste dag van het koppel wordt dus een donkere nacht, waar de uitdrukking 'Liefde maakt blind' goed bij past. Gelukkig weet het pasgetrouwde stel elkaar te verlichten. Figuurlijk gezien zullen ze deze vaardigheid hard nodig hebben, gezien het feit dat de hele planeet op dat moment in de greep van duisternis lijkt te zijn. Eén woord vat de tijdgeest samen: *war*.

Een voor de hand liggende titel

Na twee nogal introspectieve albums, waarin hun persoonlijke ervaringen en de uitdrukking van hun geloof centraal stonden, wordt U2 ingehaald door het dagelijkse wereldnieuws met uitbarstende conflicten. De Falklandoorlog, de toeneemende spanningen tussen Oost en West met de plaatsing van nieuwe kernraketten in Europa, de oorlog in Libanon, de onderdrukking van de oppositie in Polen... Het woord *war* ligt op ieders lippen. Terwijl ze op tournee zijn met *October*, klopt een ander conflict op de deur van de band: de problemen in Noord-Ierland. De gewapende strijd tegen de Britse aanwezigheid, geleid door paramilitaire groepen, leidt tot aanslagen en moorden. De onderdrukking hiervan heeft ook dramatische gevolgen. Bobby Sands, een jonge militant van het Ierse Republikeinse Leger (IRA), sterft na een hongerstaking die hij in de gevangenis is begonnen als protest tegen de speciale opsluitingsstatus die is voorbehouden aan gevangenen van republikeinse groeperingen. De leden van U2 worden regelmatig gevraagd zich over dit onderwerp uit te laten. Ze vinden het niet meer dan normaal dat zij ook een standpunt moeten innemen, voordat anderen ze woorden in de mond gaan leggen. Deze zwaarmoedige context inspireert ze tot de titel van het album dat ze aan het schrijven zijn: *War*.

Een nieuwe sound

Een titel hebben is goed. Nummers gereed hebben voordat ze de studio ingaan, is nog beter. Ali is geamuseerd door de ironie van de situatie: haar man brengt hun huwelijksreis door met het schrijven van teksten voor een album dat *War* heet. De setting is paradijselijk: ze zijn op de Bahama's, uitgenodigd door Chris Blackwell, de baas van Island Records, in de Golden Eye villa (ooit eigendom van Ian Fleming, bedenker van James Bond, en van Bob Marley). Bono heeft zijn hoofd er niet naar staan en voert een oorlog tegen zichzelf. Hij moet opschieten, bij thuiskomst beginnen de opnames, maar elk excuus is goed om de schrijfsessies te ontlopen. Dus moet Ali hem letterlijk dwingen om met pen en al achter zijn bureau te gaan zitten. Ondertussen genieten Adam en Larry van een vakantie van twee weken. De hardwerkende, leergierige The Edge zit alleen in Howth, in een huisje aan zee ten noorden van Dublin, dat door Ali en Bono is gehuurd. De band heeft daar een repetitieruimte ingericht, waar The Edge op vier-sporencassettes de basis legt voor 'Sunday Bloody Sunday', 'Seconds' en 'Drowning Man'. Hij maakt ook 'New Year's Day' verder af, met een door Adam gecomponeerde baslijn. Hij heeft een duidelijk doel: een nieuwe sound creëren voor U2, een geluid dat rauwer, agressiever en directer is.

ZOO NEWS

Peter Rowan, de jonge jongen op de hoes van *Boy*, staat ook weer op de hoes van *War*, opnieuw ontworpen door Steve Averill. De boodschap is duidelijk, hoewel zijn houding hetzelfde is gebleven, is zijn blik veranderd: onschuld heeft plaatsgemaakt voor boosheid. Het album neemt het standpunt in van de slachtoffers van oorlog en niet dat van diegenen die de oorlog zijn begonnen.

Bono zingt op 20 augustus 1993 'Mysterious Ways' in het Wembley-stadion, Londen.

Kaartje voor het Zoo TV-concert in Parijs in juni 1993, een uitzonderlijke avond met Belly en The Velvet Underground in het voorprogramma.

EEN UTOPIE MET ROCK EN SPIRITUALITEIT

Eind november 1992 keert U2 terug naar Dublin. Ze hebben net de eerste twee delen van hun Zoo TV-tournee afgesloten met vier succesvolle concerten in Mexico-Stad, de eerste in Midden-Amerika. Weer thuis zijn is nooit makkelijk voor de musici, vooral niet voor Bono en The Edge. Bono moet van zijn vrouw Ali altijd eerst een tijdje in een plaatselijk hotel gaan zitten. Ze weet zo langzamerhand wel dat het tijd kost om weer te wennen aan een 'normaal' leven als je maandenlang onderweg bent geweest. Op tournee leef je in een bedwelmende roes, je wordt aanbeden door de menigte en voortdurend verzorgd door een team dat je op je wenken bedient. Bono mag pas naar huis komen als hij mentaal weer helemaal beschikbaar is voor zijn vrouw en zijn twee dochters! Voor The Edge is het nog erger: hij heeft geen thuis meer om naar terug te keren. Sinds hij gescheiden is van Aislinn en zijn werk zijn toevluchtsoord is geworden, is hij bang voor iedere onderbreking die de band inlast. De bandleden moeten zich nog wel voorbereiden op het vervolg van de tournee. Die wordt in mei hervat in de grootste Europese stadions met een nog ambitieuzere show. Dit is niet genoeg voor de workaholics Bono en The Edge en ze besluiten om wat nieuwe nummers te schrijven voor een ep.

ZOO NEWS

Bij de release van *Zooropa* hebben sommige cd's een 'verborgen stuk' dat niet op de hoes staat vermeld. Het is een irritant gepiep, dat enkele seconden aan het einde van het laatste nummer, waarna 'The Wanderer' opduikt. Blijkbaar is dit het geluid waar dj's mee gewaarschuwd worden wanneer er een te lange stilte op de radio is.

Het geluid van een nieuw Europa

De twee musici voelen zich als opgeladen batterijen, met een vernieuwde energie die ze van het leven op tournee krijgen. De creativiteit is op zijn hoogtepunt, de ideeën vliegen in het rond in The Factory. Deze studio in Dublin is perfect om te repeteren voor de komende concerten, werkvergaderingen te houden en nieuwe nummers op te nemen. Het succes van *Achtung Baby* heeft hun muzikale transformatie bevestigd en dit motiveert ze om verder te gaan met geluidsexperimenten. Het motto van The Edge en Bono is simpel: alles wat klinkt als U2 moet worden verbannen en plaatsmaken voor het onbekende, het ongehoorde! Hiervoor kunnen ze rekenen op Brian Eno en Flood, die weer achter de mengtafel zitten. Samen met The Edge, die een meester is geworden in het bespelen van zijn pedalen en zich steeds meer met de productie bezighoudt, vinden ze een nieuw, uniek geluid uit: de gitaren klinken abstracter dan ooit, de door Larry gespeelde drums worden gemixt met hiphoploops, Adam speelt futuristische grooves met een extreem laag basgeluid. The Factory, oftewel de 'fabriek', doet zijn naam eer aan: industriële geluiden en klanken worden op de band vastgelegd, samen met samples van de meest uiteenlopende bronnen. Zo is er een

THE MILLION DOLLAR HOTEL EN DE STAD VAN DE GEVALLEN ENGELN

Verschijningsdatum

13 maart 2000 (ref.: : Island Records – CID 8094)

Tracklist:

The Ground Beneath Her Feet · Never Let Me Go · Stateless · Satellite of Love · Falling at Your Feet · Tom Tom's Dream · The First Time · Bathtub · The First Time (Reprise) · Tom Tom's Room · Funny Face · Dancin' Shoes · Amsterdam Blue (Cortège) · Satellite of Love (Reprise) · Satellite of Love (Danny Saber Remix) · Anarchy in the USA

Een zeer originele casting

Door veel tijd door te brengen in Los Angeles raakte Bono besmet met het filmvirus. In de jaren '90 werkt hij mee aan talrijke filmsoundtracks – solo of samen met The Edge of met U2 als geheel – en creëert hij nummers waarvan sommige een groot succes worden: alleen al in 1995 schrijft hij 'Hold Me, Thrill Me, Kiss Me, Kill Me' met de band voor *Batman Forever* en 'GoldenEye' met The Edge voor de gelijknamige James Bond-film. Maar de zanger koestert nog een andere droom: een filmscenario schrijven en meedoen met de productie ervan. Het idee voor een verhaal komt bij hem op tijdens een gesprek met The Edge in 1988 op het dak van het Million Dollar Hotel. Dit hotel ligt in het centrum van Los Angeles, niet ver van een club waar de twee vrienden vaak komen, terwijl ze aan het album en de film *Rattle and Hum* werken. De gitarist schat de afstand tot een naburig gebouw en vertrouwt Bono toe dat hij denkt dat hij van het ene dak naar het andere kan springen. Deze uitspraak stelt de zanger niet gerust, maar geeft hem wel een idee voor de openings-scène van een film. Tijdens een feestje vertelt hij Nicholas Klein, scenarioschrijver en producent, over zijn idee. Samen schrijven de twee mannen een verhaal dat achtereenvolgens de interesse wekt van tal van regisseurs en acteurs, zoals Winona Ryder, Sean Penn, Gary Oldman, Mel Gibson en Phil Joanou. Het zal uiteindelijk tien jaar duren voordat de film in productie gaat, met zijn vriend Wim Wenders als regisseur. De cast wordt uiteindelijk geheel aangepast, behalve Mel Gibson die nog steeds meedoet, maar hij is te oud geworden voor de hoofdrol en speelt nu de rol van de detective die het onderzoek leidt naar de dood van een miljardairszoon.

Een droomcast op muzikaal gebied

Voor de muziek van zijn film doet Wenders natuurlijk een beroep op Bono. Op dat moment werkt U2 aan zijn volgende album, maar de band stemt ermee in om de opnames twee maanden te onderbreken, zodat de zanger zich volledig op de muziek voor de film kan concentreren. Om het project op te zetten kan Bono op de hulp van de groep rekenen. Allereerst is er de waardevolle hulp van Daniel Lanois, die zijn legendarische duo met Brian Eno opnieuw heeft gevormd om de nieuwe plaat van U2 te produceren. De Canadees zet zich in voor het schrijven van de muziek en begeleidt Bono tijdens het hele project. Voor deze gelegenheid wordt een groep prestigieuze musici samengesteld: Brian Eno, Bill Frisell, Jon Hassell, Greg Cohen, Brian Blade en Adam Dorn vormen samen met Lanois The Million Dollar Hotel Band. Bono kan ook rekenen op de hulp van de andere U2-leden, die hem toestaan muzikale ideeën van het viertal te gebruiken. Het gaat voornamelijk om sfeervolle nummers die de band niet van plan is te gebruiken voor het nieuwe album, maar die wel op de B-kant van singles hadden kunnen staan. Bovendien stemmen de andere U2-leden ermee in om drie nummers voor de soundtrack van de film te leveren: 'The First Time', afkomstig van *Zooropa*, en twee niet eerder uitgebrachte nummers, 'The Ground Beneath Her Feet', gecomponeerd op tekst van Salman Rushdie, en 'Stateless'.

Een mooi muzikaal erfgoed

De film gaat in februari 2000 in voorpremière op de Berlinale, het internationale filmfestival van Berlijn, en wint daar de Zilveren Beer. De internationale critici en het publiek zijn helaas minder enthousiast, en een opmerking van Mel Gibson – toch medeproducent van de film – helpt ook niet echt voor de promotie. Tijdens een persconferentie in oktober 2000 in Sydney zegt hij erover: "Ik vond het net zo saai als de kont van een hond."⁶³ De soundtrack blijft het grootste succes van het project, die heeft geleid tot de creatie van twee nummers die een blijvende plaats hebben gekregen in de discografie van U2. 'The Ground Beneath Her Feet' wordt als bonustrack toegevoegd aan het album *All That You Can't Leave Behind* en wordt tijdens de *Elevation*-tournee ongeveer 30 keer live gespeeld. 'Stateless' komt op de 20e jubileumeditie van dat album. De andere nummers gezongen door Bono ('Never Let Me Go', 'Dancin' Shoes') en de instrumentale nummers uitgevoerd door The Million Dollar Hotel Band – met medewerking van de grote jazzpianist Brad Mehldau op een van de nummers – zijn ook zeer geslaagd. Hoewel de filmcarrière van Bono niet echt van de grond is gekomen, lijkt zijn toekomst in de muziek in ieder geval verzekerd.

THE MILLION DOLLAR HOTEL

VERTIGO TOUR: ROCK, FAMILIE EN POLITIEK

Vertigo 2005: Live From Chicago

City of Blinding Lights · Vertigo · Elevation · The Cry / Electric Co. · An Cat Dubh / Into the Heart · Beautiful Day · New Year's Day · Miracle Drug · Sometimes You Can't Make It on Your Own · Love and Peace Or Else · Sunday Bloody Sunday · Bullet the Blue Sky · Running To Stand Still · Pride (In the Name of Love) · Where the Streets Have No Name · One · Zoo Station · The Fly · Mysterious Ways · All Because of You · Original of the Species · Yahweh · "40"

Een mooi begin

U2 ontwerpt de scenografie van de Vertigo-tournee samen met de trouwe medewerkers Willie Williams, Mark Fisher en Catherine Owens. Het hart, de ruimte tegenover het podium tijdens de Elevation-tournee waar honderden bevoorrechte fans de show van dichtbij konden bijwonen, wordt een loopbrug in een ellipsvorm. Deze keer worden de uitverkorenen geselecteerd door een loting en niet langer volgens het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Deze opstelling, die is bedacht voor de Verenigde Staten, waar alle concerten in overdekte zalen plaatsvinden, wordt in andere landen aangepast aan stadions. Hier bestaat de ellips uit twee loopbruggen in de vorm van een halve cirkel, die elk eindigen op een rond podium versierd met het rode en zwarte doelwit van de albumhoes. Zoals we van ze gewend zijn komt de band met innovatieve ideeën, zoals de zeven gordijnen met lichtgevende parels. Deze gordijnen van ledlampen, die aan de achter- en zijkant van het podium zijn bevestigd, verspreiden verschillende grafische beelden: kaarten, abstracte motieven, silhouetten en zelfs teksten. Ze zijn in- en uitschuifbaar, evolueren tijdens de show en hinderen het zicht van de toeschouwers niet. Bij openluchtconcerten worden ze vervangen door een traditioneel scherm, dat achter het podium wordt geplaatst.

Een tournee die bijna niet doorging

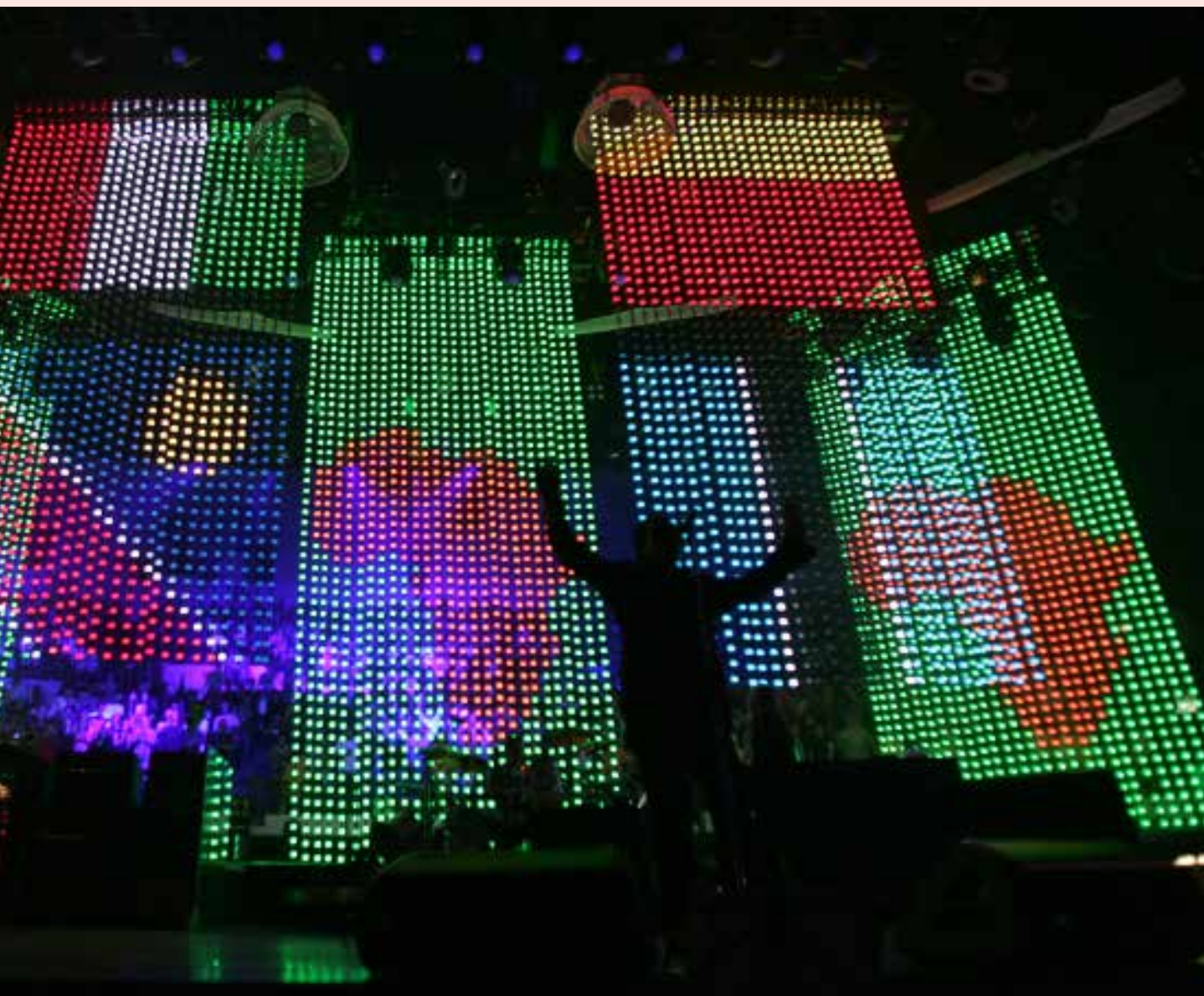
De groep is klaar om de tournee te starten wanneer vreselijk nieuws ervoor zorgt dat alles op losse schroeven komt te staan. Sian, de dochter van The Edge en Morleigh, zeven jaar oud, lijdt aan een ernstige ziekte. De band overweegt de tournee af te zeggen, zodat de gitarist bij zijn dochter kan blijven, maar zij stelt haar vader uiteindelijk gerust. Ze zegt hem dat hij zich geen zorgen hoeft te maken, dat ze er bovenop zal komen en dat ze wil dat hij de tournee doet. De geplande agenda wordt aangepast, data worden geannuleerd en alle plannen worden herzien om rekening te houden met de nieuwe beperkingen van de gitarist en zijn vrouw. De 131 tourdata, verspreid over Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Europa, Oceanië en Azië, worden gespreid over twintig maanden, van 28 maart 2005 tot 9 december 2006, een jaar langer dan oorspronkelijk gepland. Het meisje doorstaat moedig alle beproevingen en de miljoenen toeschouwers van de tournee kunnen aan het eind van de film *Vertigo 2005: Live From Chicago* "Met bijzondere dank aan Sian Beatrice Echo Steinberg Evans"⁷³ lezen, een teken dat het goed is afgelopen.

U2 onthult bij het eerste concert van de Vertigo-tournee, in San Diego op 28 maart 2005, de lichtgevende parelgordijnen.

Een zeer politieke show

Voor de Vertigo-tournee stelt U2 een setlist samen die, net als het album, een terugkeer is naar de beginjaren van de band. Nummers van *Boy*, *October of War*, die al jarenlang niet meer zijn gespeeld, maken hun comeback: 'An Cat Dubh / Into the Heart', 'The Ocean', 'Gloria', 'Trash', 'Trampoline and the Party Girl'... '40' neemt zelfs weer zijn vaste plaats in als afsluiter van het concert. Bono laat tijdens de show wat meer zien van zijn activisme zien en tijdens de meer politiek getinte nummers, zoals 'Love and Peace Or Else', 'Sunday Bloody Sunday' en 'Bullet the Blue Sky' draagt hij een hoofdband met 'CoeXisT'. Deze letters samen combineren de islamitische halve maan, de davidster en het christelijke kruis. Vervolgens, voordat hij 'One' ten gehore brengt, roept hij het publiek op om de ONE Campaign te steunen, de humanitaire organisatie die hij mede heeft helpen oprichten om armoede tegen te gaan in de wereld en ontwikkelingshulp te bieden. Met zijn horloge in de hand

houdt Larry de lengte van de toespraken van zijn praatgrage vriend in de gaten, het liefst moeten ze zo harmonieus mogelijk in de show passen zonder de dynamiek te verstoren. Daarbij vergeet hij soms dat zijn blikken op de chronometer live op het grote scherm te zien zijn...

Een onvergetelijke tournee

Voor de grotere stadions wereldwijd moet niet alleen de scenografie van de show worden aangepast, ook het publiek van deze openluchtconcerten heeft tal van verrassingen voorbereid. In Polen bijvoorbeeld vormen de toeschouwers tijdens 'New Year's Day' een enorm rood-wit tifo in de kleuren van de Poolse vlag, een nummer dat is geïnspireerd op de Solidarność-beweging en haar leider Lech Wałęsa. Een ander hoogtepunt tijdens de tournee is de deelname van U2 aan Live 8, een reeks benefietconcerten georganiseerd door Bob Geldof in de G8-landen, die samenvalt met de twintigste verjaardag van Live

Aid (zie p. 134). De Dubliners openen het concert in Londen met een vertolking van 'Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band' van The Beatles, samen met hun idool Paul McCartney. De bandleden zijn zeer ontroerd wanneer ze te horen krijgen dat de ex-Beatle dit nummer nog nooit eerder live heeft gespeeld.

Drie films om duizelig van te worden

De Vertigo-tournee is vastgelegd in drie films: *Vertigo 05: Live From Milan*, *U2 3D* (zie p. 382) en *Vertigo 2005: Live From Chicago*. Deze laatste concertfilm, geregisseerd door Hamish Hamilton, komt op 14 november 2005 op dvd uit en bereikt de eerste plaats van de *charts* in elf landen. Het is opgenomen op 9 en 10 mei 2005 in het United Center in Chicago. Dit is de thuisbasis van de Chicago Bulls, het beroemde basketbalteam dat legendarisch is geworden dankzij de zes titels die het met sterspeler Michael Jordan heeft gewonnen.

Tussen rood en zwart
verkent Bono alle
passies en alle
kwellingen van zijn
bestaan om zijn *Songs
of Experience* tot stand
te brengen.

ZOO NEWS

Songs of Experience bereikt bij de release in de eerste week de eerste plaats in de Billboard 200, de Amerikaanse albumhitlijst. Dit komt vooral dankzij het feit dat het in de Verenigde Staten gratis wordt aangeboden bij de aankoop van een concertticket voor de tournee. U2 wordt daarmee de eerste band waarvan de albums vier opeenvolgende decennia bovenaan de albumverkoop hebben gestaan.

HET LICHT AAN HET EINDE VAN DE TUNNEL

2017

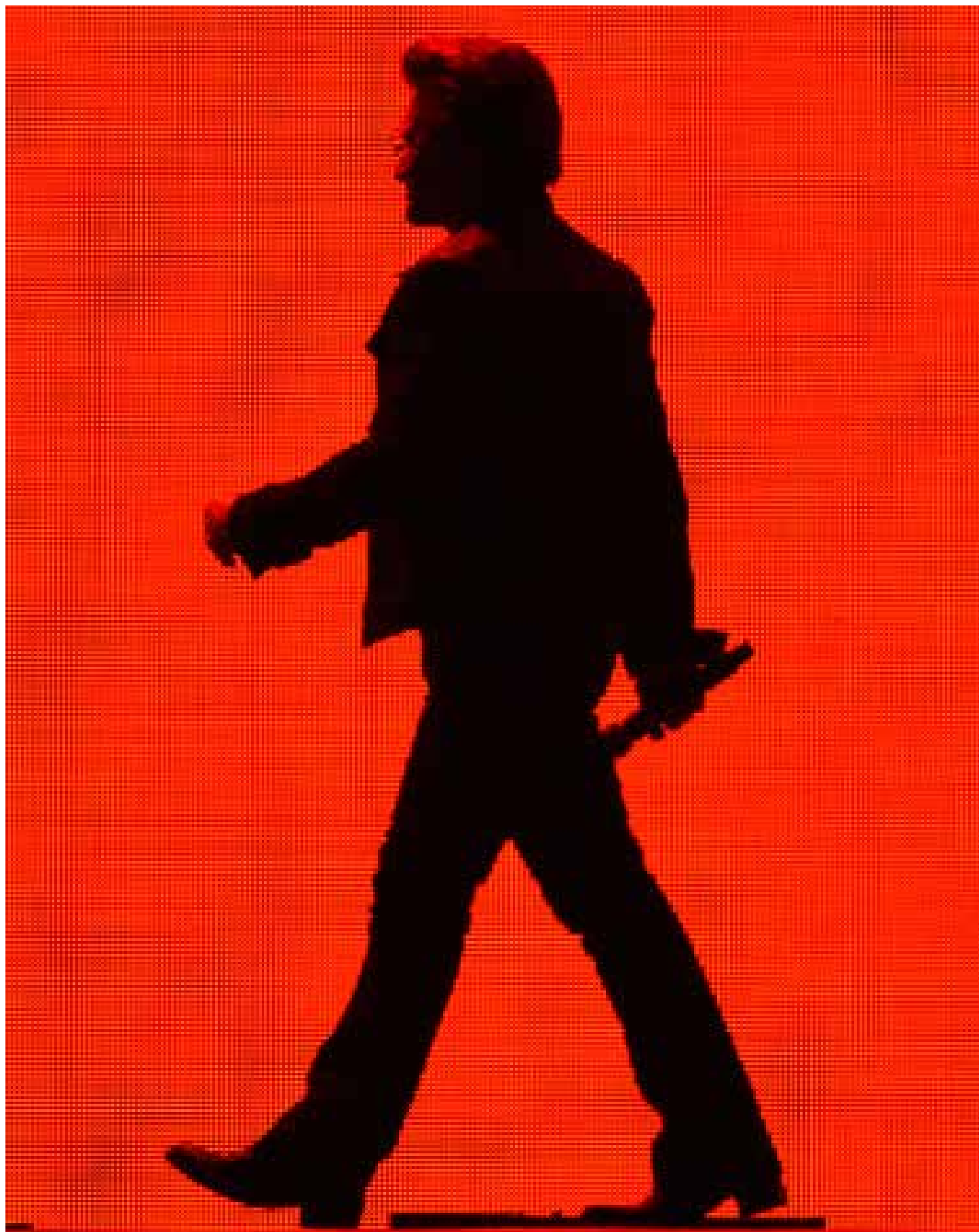
Voor U2 roept de aanstaande release van een nieuw album tegenstrijdige gevoelens op. Aan de ene kant kan de band niet wachten om de nieuwe nummers te onthullen, op tournee te gaan en ze met de fans te delen; aan de andere kant vinden de musici het jammer dat ze niet kunnen doorgaan met het schrijven van nummers, want na maandenlang uitsluitend te hebben gecreëerd zijn hun compositievaardigheden op topniveau. Net als de promotie van *Songs of Innocence* van start moet gaan, gooit een ongelukkige val roet in het eten: op 16 november 2014 is Bono het slachtoffer van een ernstig fietsongeluk in Central Park, New York. De lijst van zijn verwondingen is pijnlijk lang: een gezichtsbreuk waarbij ook de oogkas beschadigd is, een dieldelige breuk van het linkerschouderblad, een open breuk aan de linker bovenarm, een breuk van het vijfde middenhandsbeentje... De zanger wordt opgenomen in het NewYork-Presbyterian Hospital en ondergaat een spoedoperatie van vijf uur, gevolgd door een tweede operatie de volgende dag om specifiek zijn linkerhand te behandelen. Gedwongen tot rust besluit hij deze tegenslag als een kans te zien en hij benut de herstelperiode om nieuwe nummers te schrijven. In het kielzog van de opnamesessies voor *Songs of Innocence*, met een verlamd lichaam maar een bruisende geest, vult hij vellen papier met songteksten. Ook neemt hij melodieën op, soms met de hulp van een gitarist, omdat hij door zijn pijnlijke hand zelf niet in staat is het instrument te bespelen.

Het tweede deel van een tweeluik

In navolging van dichter William Blake beschouwt Bono de teksten van dit nieuwe album als *songs of experience* (liederen van ervaring) die een nieuw perspectief bieden op de gebeurtenissen die worden beschreven in de *songs of innocence* (liederen van onschuld). Voor 'The Little Things That Give You Away' neemt zijn tekst de vorm aan van een nogal heftig gesprek tussen de jonge man die hij was en de volwassen man die hij nu is. Anderen zijn geschreven in de vorm van brieven aan zijn vrouw ('You're the Best Thing About Me', 'Landlady'), zijn kinderen ('Get Out of Your Own Way', 'Love Is Bigger Than Anything in Its Way'), zijn publiek ('The Showman (Little More Better)'), Amerika ('American Soul') en zelfs aan zichzelf ('13 (There Is a Light)'). Om de thematiek die beide albums met elkaar verbindt te versterken, hergebruikt Bono verschillende coupletten en zelfs een volledig refrein, namelijk dat van 'Song for Someone', in '13 (There Is a Light)'. Dit principe van hergebruik wordt soms ook toegepast op de muziek: 'American Soul', op *Songs of Experience*, is bijvoorbeeld gebaseerd op dezelfde gitaarriff als die in 'Volcano', op *Songs of Innocence*.

Een mobiele studio

Om aan deze nieuwe composities te werken terwijl de Innocence + Experience-tournee in volle gang is, richt U2 een mobiele studio in, waarvan de leiding wordt toevertrouwd

SINGLE

ATOMIC CITY

Bono – U2 – Debbie Harry –
Giorgio Moroder / 3'30

Muzikanten

Bono: zang
Adam Clayton: bas
Larry Mullen jr.: drums
The Edge: gitaren, zang
Jacknife Lee: achtergrondzang

Opname

Sound City (Los Angeles), augustus-september 2023

Techniek

Producers: Jacknife Lee, Steve Lillywhite
Geluidstechnici: C.J. Eiriksson, Jacknife Lee
Aanvullend geluidstechnicus: Duncan Stewart
Mix: Tom Elmhirst, Adam Hong (assistent)

Single

Uitgebracht: september 2023 (ref. Island Records – 5865493)

Hoogste notering

US Billboard Rock & Alternative Airplay: 5; UK Single Sales: 11;
Nederland en België: geen notering

ZOO NEWS

Larry neemt, ondanks veel pijn, deel aan de opnames van de videoclip van 'Atomic City'. De band speelt in het openbaar, hoog op een vrachtwagen die door Fremont Street in Las Vegas rijdt. De clip is opgenomen op 16 september 2023 en geregisseerd door Ben Kutchins.

Ontstaan

'Atomic City' komt uit op 29 september 2023, op de dag van het eerste U2-optreden in de Sphere. Bijna vier jaar na het laatste concert van U2 getuigt het van Bono's ongeduld om zijn publiek weer te zien: "Where you are is where I'll be" ("Waar jullie zijn, daar zal ik zijn"). Atomic City is de bijnaam die Las Vegas zichzelf in de jaren '50 gaf om een bijzondere attractie op de kaart te zetten: elke maand kwamen liefhebbers van 'atoomtoerisme' naar de stad in de woestijn om de paddenstoelwolken te bekijken die opstegen na atoombomproeven in Nevada. De zanger schrijft een tekst met talrijke verwijzingen naar de stad: de casino's, de bokswedstrijden en zelfs Frank Sinatra, de iconische ster van de gokstad. Atomic City is ook een inleiding tot het hoofdthema dat de band in zijn nieuwe show behandelt: de gevolgen van klimaatverandering op de planeet. Terugkijkend op een tijdperk waarin atoomenergie de toekomst was, koestert Bono de hoop dat de wetenschap kernfusie op grote schaal zal gaan gebruiken voor een nobeler doel: het ontwikkelen van een koolstofvrije en overvloedige energie, een atoomzon voor iedereen ("Atomic sun for everyone").

Productie

'Atomic City' is het eerste nummer waar Larry na zijn operatie aan meedoet. Omdat hij nog niet voldoende hersteld is, kan hij nog niet met zijn vrienden meespelen tijdens de concerten in de Sphere, maar hij wil wel de single met ze opnemen. Omdat hij twijfelt of hij langer dan een paar minuten kan spelen, gaat hij de dag voor de afspraak met de band naar de Sound City-studio in Los Angeles om zijn capaciteiten te testen. De sound van de studio bevalt hem zo goed dat hij uiteindelijk drie uur lang speelt. De muziek van het nummer is beïnvloed door de postpunkstijl van de jaren '70. Het refrein is duidelijk geïnspireerd op het nummer 'Call Me' (1980) van de New Yorkse band Blondie, geschreven door Debbie Harry en Giorgio Moroder voor de soundtrack van de film *American Gigolo* van Paul Schrader, die in datzelfde jaar uitkwam. Adam is zeer op dreef in dit nummer en zijn basspel is veel melodieuzer dan gewoonlijk, terwijl The Edge zich concentreert op de ritmische partijen. Bij wijze van uitzondering speelt de bassist zelfs een korte solo als aanloop naar die van de gitarist.

Oorspronkelijke titel:

U2, la Totale.

Tekst: Dionen Clauteaux

Vormgeving: Claire Mieyeville / www.mokmok.agency

Uitgegeven door Editions E/P/A - Hachette Livre, 2026

© 2026 Éditions E/P/A - Hachette Livre

www.editionsepa.fr

Gedrukt in China door C&C Offset printing

Voor de Nederlandse uitgave:

U2 compleet, het verhaal van de 291 songs

© 2026, WBOOKS

Postbus 1129

8001 BC Zwolle

wbooks.com

info@wbooks.com

Vertaling: Ellen Veensma

Met dank aan: Willem Huetink

ISBN 978 94 625 8770 0

NUR 660, 666

Eerder verschenen bij WBOOKS:

The Beatles compleet

Bob Dylan compleet

The Rolling Stones compleet

Pink Floyd compleet

Jimi Hendrix compleet

Queen compleet

David Bowie compleet

Prince compleet

ABBA compleet

Fleetwood Mac compleet

Taylor Swift compleet

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.